

Посуд у серванті в СРСР

1. Найбажаніша річ у серванті кожної господині

- Перші німецькі сервізи зі зображеними на них напівголеними красунями потрапили до нашої країни після війни як трофеї. А коли у 50-ті роки почали повертатися додому представники групи радянських військ у Німеччині, вони теж везли у своїх валізах такі німецькі сувеніри. Розкіш діставалася не простим солдатам, а генералам, їхні дружини були в захваті від німецького тонкостінного фарфору. І саме вони запровадили моду на ці сервізи. Такий посуд у ті роки вважався однією з ознак приналежності до еліти. На жаль, у СРСР не було красивого посуду: витончених чашок, блюдець із позолотою, а ще й тарілок різних розмірів та однакового стилю. А ось такий сервіз – на будь-яке свято, бо вишукано виглядав. Тому приваблював наших господинь.

2. Кришталю бажали мати всі

- Захоплення кришталем було наслідком дефіциту в СРСР, зокрема, нестачі предметів розкоші. Такий посуд завжди обережно діставали з серванта лише в особливих випадках або ж не використовували зовсім. Купували кришталю часто «по блату» і нерідко з переплатою. Така покупка вважалася способом хорошого капіталовкладення.

3. Обов'язкова деталь інтер'єру

- Сервант і сервіз мали спільну функцію: демонстрували багатство будинку. І хоч відкривали ці серванти та користувалися сервізами дуже рідко, місце в будинку їм відводилося найпочесніше. Сервант являв собою своєрідну вітрину, у якій члени сім'ї могли виставити всі найдорожчі своєму серцю речі.

4. У будь-якому будинку, як на підбір були сервізи "Рибка" і декоративний посуд.

Посуд часів СРСР – це справжнісіньке ностальгічне нагадування про якість, унікальність і щось ледве не магічне, чого часто не можна було й торкатися, а лише дивитися. Радянські сервізи та кришталю ви точно ніколи не сплутаєте з їхніми іноземними аналогами, бо вирізняються кольором, формою та особливим стилем.

Посуд вироблявся різної якості

1 сорт

2 сорт

3 сорт

Трішки техніки

В УРСР такі млинки виробляли з 70-х років (а то й раніше) на заводі «Рівнефільтр», у моєму рідному місті Рівному. Не дивлячись на те, що це була кавомолка, її найчастіше використовували для подрібнення маку, адже кава була дефіцитом.

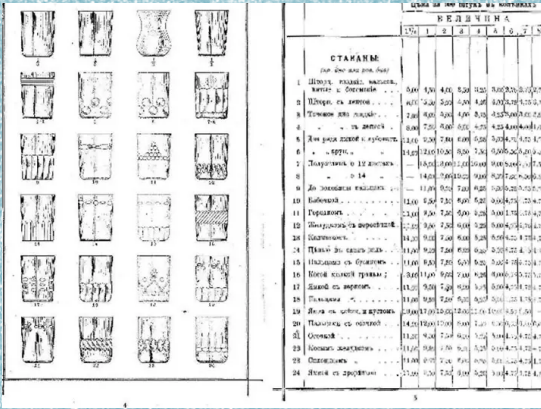

Легенда радянської кухні – механічна м'ясорубка. Звичайно, виробляли й електром'ясорубки, але вони були дефіцитним товаром. Користуватися механічною було дуже просто: основу прикручували до столу, усі інші частини збирали за принципом конструктора.

«Легенди» радянського дизайну: бідончик і гранчак.

По квас, молоко та пиво громадяни ходили з власною тарою - бідончиком. Оскільки за покупками найчастіше відряджали дітей, народилися всі ці анекдоти про «гроші в бідончику».

«Геніальний» винахід радянського дизайну та промисловості – гранчак: універсальна склянка. Стояв у автоматах із газованою водою, у ньому подавали компот у їдальнях, з нього ж пили чай у поїздах далекого слідування (неодмінно з підсклянником). Склянка вироблялася за ГОСТом, її можна було використовувати як міру ваги та об'єму для відмірювання борошна, цукру, молока тощо. Гранчаком нарізали тісто для пельменів чи вареників. Особливо пильні громадяни могли навіть користуватися ним як пристроєм для прослуховування кімнати сусідів у комуналці: досить було лише прикласти склянку дном до стіни і притулитися до нього вухом.

І ще декілька неординарних речей

"Перець" про посуд!

РЯТУВАЛЬНА СЛУЖБА, ДЕ ТИ?

Виявляється, відливи та приливи можна спостерігати далеко від морів та океанів. Ними можна милуватися в кожній крамниці, де торгують чайними сервізами Полонського фарфорового заводу (Хмельницька обл.).

Дуже оригінальні сервізи. Створюючи їх, заводські спритники, видно, мали на меті відучити споживача від остогидлої одноманітності. І добилися свого: кожна річ у сервізі має свою яскраво виражену індивідуальність.

Якщо одна чашка кругла, то друга еліпсоподібна. Коли в одній поливою запливли вінця, то в другій — дно. Блюда теж мають свої характерні риси: коли одне товстіше знизу, то друге, навпаки, — вгорі. А трапляється, що в одному виробі зафіксовані обидві крайності: на однім березі — фарфоровий прилив, а на другому — відлив.

Між іншим, подібну картину можна спостерігати і під час реалізації цієї продукції. Тільки-но завод відвантажить одну партію сервізів, як попередню вже повертають на завод — брак!

Кажуть, директор фарфорового заводу т. Іванченко уже захлинається од цих приливів і відливів, потопляючи у морі браку, а ніхто йому, горопасі, не допоможе, ніхто його не порятує.

ЯКІСТЬ ПРОДУКЦІЇ

Побачили б ви ці скляні одоробла! Двох однакових не знайдете. Коли одна тонша, то друга товща, коли одна легша, то друга важча, коли одна менша, то друга більша. А всі разом кривобокі та неоковирні.

І зовсім не страшно, що таке скло лежить коло такого заліза. Контрасту менше. А коли оте залізо навіть брязне по тому склу, теж не шкода. Хай брак на скалки б'ється. Шкода тільки, що бракоробам досі не набито окремих місць...

М'ясорубкам повезло більше. Нині у виробництво, за неточними підрахунками, запущено півтора десятка різних конструкцій м'ясорубок. Кожне підприємство робить їх на свій копил. Серед випущених є гірші, є трохи кращі, але по-справжньому хороших немає. Кожне підприємство, кожна артіль прагне внести в справу м'ясорубкобудування щось своє, неповторне, самобутнє. Кожен клепає, що йому фантазія підказує: в того ручка довга, в того — куца, в того вона сама, триклятуша, злітає, а в іншого її, гемонську, обценьками не стягнеш...

А ніякого тобі стандарту, ніякісіньких норм! Кинься таку м'ясорубку ремонтувати, наберешся лиха: ні гвинта не добереш, ні гайки не накрутиш...

Складається враження, що творці м'ясорубок зовсім забувають про споживача. Вони й гадки не мають про те, що хтось їхню продукцію мусить продавати і за її якість очима кліпати перед покупцем.

КАСТРУЛІ З ПРИПРАВОЮ

Глянувши на каструлю Львівського емальзаводу, що красується на нашій виставці, так і хочеться вигукнути:

— Не такий страшний чорт, як його емалюють!

Емальована каструля ця і справді страшна. Уся вона в задирах. Зверху і всередині прикрашена пухирями, на ручках емалі густо, а навколо пусто, покришки до каструль не підігнані, пооббивані.

Коли щось і можна варити в цих каструлях, не побоюючись за своє здоров'я, — то хіба тільки асфальт і смолу. Каші з львівськими бракоробами у них не звариш. Емаль, яка відскакує від каструлі, — занадто гостра приправа до неї.

ЕМАЛЬОВАНИЙ БРАК

До відома хатніх господарок: надійшов у продаж емальований посуд Запорізького мисько-промкомбінату. Виконуючий обов'язки директора промкомбінату т. Шаптала, із скромності, фабричної марки на своїх наструлях не ставить, але їх легко пізнати по таких прикметах:

якщо на емальованому посуді окремі місця не покриті емаллю — знайте, це продукція Запорізького мисько-промкомбінату;

якщо порижете собі

пальці об гострі, як бритва, краї каструлі, — значить, зроблена вона на вищезгаданому підприємстві;

якщо в посуді на вушках задири, а довкола вушок широкі плями зачистлення, — то цей посуд, безумовно, виготовлено тільки на промкомбінаті, де виконує обов'язки директора т. Шаптала.

Як саме виконує т. Шаптала обов'язки директора — говорити не будемо. Про це продукція говорить.

КОСО-КРИВО ЕМАЛЬОВАНЕ, ПУЗИРЯМИ РОЗМАЛЬОВАНЕ

— Ні дна, ні покришки! Так тепер кажуть про вироби Львівського емальзаводу. Якесь чудернацьке каструлі та миски виходять з того заводу — емаль від них відколюється, покришки коробляться, а та емаль, яка не відпадає, пузирями береться. Але спробуйте сказати директорів емальзаводу Кобликові, що він панькається з бракоробами, — о, як він у пузир полізе!

Як відомо, кришталь, чайні, кавові та столові сервізи були мірилом достатку родини. Кошти, вкладені в кришталь та інший посуд, передавали у спадок дітям і онукам. Нині це викликає здивування, сміх і глузування сучасників. Але ж ми маємо на меті зрозуміти наших попередників і дати зважену оцінку матеріальним «цінностям» радянської доби як невід'ємній складовій загальної культури побуту кожного з нас, необхідній умові подальшого успішного розвитку суспільства.